

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΤΟΜΟΣ Ζ'.
ΑΡΙΘΜ. 18 (162).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἑτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25. ἑξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Ζ'.
τῇ 15/27. Δεκεμβρίου 1891.

ΚΟΜΗΣ ΛΕΩΝ ΝΙΚΟΛΑΙΕΒΙΤΣ ΤΟΛΣΤΟΗΣ.

Κ τῶν νεωτέρων Ῥώσων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, οἵτινες καὶ ἐκτὸς τῆς Ῥωσσίας ἐκτίσαντο μεγάλην καὶ γενικῶς ἀνεγνωρισμένην φήμην, διασημότεροι πλὴν τοῦ Τουργένιεφ εἶναι δύο, ὁ κόμης Λέων Τολστόης καὶ ὁ Τ. Τ. Δανιλέβσκις.

Ὁ ἀριστος γνώστης τῆς Ῥωσικῆς φιλολογίας M. de Vogué τάσσει τὸν Τολστόην εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα μετὰ τοὺς μεγίστους συγγραφεῖς ὅλων τῶν αἰώνων, ὁ δὲ Τουργένιεφ ἄνευ φθόνου ἀπένειμεν αὐτῷ τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ῥώσων ποιητῶν. Ὁ Δανιλέβσκις μάλιστα ὀνομάζει τὸν Τολστόην Ὀμηρον τῆς Ῥωσσίας. Πράγματι ὁ Τολστόης εἶνε εἰς τῶν ἐξοχωτάτων καὶ μεγαλοφυεστάτων ἀντιπροσώπων τῆς νεωτέρας Ῥωσικῆς φιλολογίας. Εὐθὺς τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἐν ἔτει 1825 δημοσιευθὲν διήγημα «Ἡ ἐπίθεις» διηγείρε τὴν προσοχὴν καὶ ἐφάνέρωσεν ἀμέσως τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ συγγραφέως. Ἀείποτε ὡραϊότεραι ἀνεπτύσσοντο καὶ ἐξεδηλοῦντο αἱ σπάνιαι ἀρεταὶ τοῦ ποιητοῦ ἐν τοῖς μετέπειτα ἔργοις αὐτοῦ, ἐξ ὧν ἐνταῦθα μνημονεύομεν

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Ζ'.

μόνον «τοὺς Κοζάκους», μέχρις οὗ ἐν ἔτει 1865 τὸ μυθιστόρημα αὐτοῦ «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη» ἐξ αἰφνης ἐστερέωσε διὰ παντὸς τὴν φήμην του καὶ μεταφρασθὲν εἰς διαφόρους γλώσσας κατέστησε τὸν συγγραφέα ἐν ὅλῃ τῇ Εὐρώπῃ γνωστὸν καὶ προσφιλεῖ. Ἐν τῇ μυθιστορίᾳ ταύτῃ περιγράφεται ὁ Ῥωσικὸς βίος ἐν πολέμῳ καὶ ἐν Εἰρήνῃ μετὰ θαυμασίας ἐναργείας, πλαστικότητος καὶ ἀληθείας. Ὁ ποιητὴς πραγματεύεται τὸ ἀξιομνημόνευτον ἐκεῖνο μέρος τῆς ἱστορίας τῆς πρώτης δεκαετηρίδος τοῦ παρόντος αἰῶνος μετὰ τοσοῦτο πλαστικῆς ἐναργείας, ὥστε νομίζει τις ὅτι βλέπει τὰ γεγονότα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐξελισσόμενα. Ἄγει ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, εἰς τὸ στρατόπεδον, εἰς τὰ νοσοκομεία, εἰς τὸ στρατιωτικὸν συμβούλιον, εἰς τὴν παράταξιν. Συγχρόνως ἀνελίσσει θαυμασίως ἀληθῆ καὶ ζωντανὴν εἰκόνα οὐ μόνον τοῦ αὐλικοῦ βίου καὶ τῶν αἰδοῦδων τῶν ἡγεμόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς διαίτης, τοῦ βίου, τῶν ἡθῶν καὶ τῶν συνηθειῶν τῶν λοιπῶν τῆς κοινωνίας τάξεων. Εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν αἰδοῦσαν τῆς ὑποδοχῆς

ΚΟΜΗΣ ΛΕΩΝ ΝΙΚΟΛΑΙΕΒΙΤΣ ΤΟΛΣΤΟΗΣ.

της εύγενοῦς δεσποίνης, ἔνθα ἡ jeunesse dorée καὶ οἱ φιλόδοξοι νεανῖαι συχνάζουσι· περιγράφει ἡ μᾶλλον ζωγραφίζει τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων, τοὺς ἀγρότας, τὰ καπηλεῖα, τὰ θέατρα, τὰς ἐκκλησίας. Τὸ μυθιστόρημα δὲν ἔχει κυρίως ἥρωα, ἀλλὰ συνίσταται ἀπλῶς ἐκ περιγραφῶν τοῦ ρωσσικοῦ βίου, ἀλλὰ περιγραφῶν θαυμασίων· μόνον ἐν ὀλίγοις προσώποις ὑπάρχουσι τὰ ὑγιῆ καὶ τὰ ἀσθενῆ στοιχεῖα ἐνσεσαρκωμένα. Ἐν τῷ ἐπιλόγῳ γνωρίζει ἡμῖν ὁ ποιητὴς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἠθικὰς θεωρίας.

Τὸ δεύτερον μέγα τοῦ Τολστόη ἔργον ἐδημοσιεύθη κατὰ τὰ ἔτη 1875 μέχρι 1878 καὶ ὀνομάζεται «Ἄννα Καρενιν». Ἐν τούτῳ πραγματεύεται ὁ ποιητὴς τὸ θέμα τοῦ ἀπηγορευμένου ἔρωτος ἀφ' ἑνός, ἐτέρωθεν δὲ τὸ τοῦ εὐτυχοῦς οἰκογενειακοῦ βίου· καὶ περιγράφει τὰς βαθυτάτας κινήσεις τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας μετὰ μεγάλης ψυχολογικῆς ἀληθείας. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἔργων

τοῦ Τολστόη ἀναφέρομεν ἐνταῦθα μόνον τὰ ἐξῆς: «Νηπιότης, παιδικὴ ἡλικία καὶ νεότης,» «Οἰκογενειακὴ εὐτυχία», καὶ τὸ πεντάπρακτον δημῶδες δράμα «Ἡ δύναμις τοῦ σκότους», ὅπερ εἶνε γνησίως καλλιτεχνικὸν ἔργον ὑψίστης φιλολογικῆς ἀξίας.

Ὁ κόμης Λέων Νικολάιεβιτς Τόλστοι ἐγεννήθη τῇ 9 Σεπτεμβρίου (28 αὐγούστου) τοῦ ἔτους 1828 ἐν Τιάσναϊα Πολιάνα ἐν τῷ κυβερνεῖῳ Τούλα. Ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα ἐτῶν ἀπώλεσε τὴν μητέρα του καὶ ἤχθη εἰς Μόσχαν πρὸς τὴν θείαν του. Ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς πόλεως Κασάν ἐσπούδασε τὰ νομικὰ καὶ ἀνατολικάς γλώσσας. Τῷ 1851 εἰσῆλθεν ἐν Καυκάσῳ εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, μετέσχε τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ὡς ἀξιωματικὸς καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἔκτοτε δὲ διατρίβει μέχρι σήμερον ἐν τῷ κτήματι αὐτοῦ Τιάσναϊα Πολιάνα.

Ἀλέξιος Μαρκόβ.

Ο ΣΑΚΕΣΠΗΡΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

ΚΤΙΜΩ περισσότερο τὰς παρατηρήσεις τῶν μεγάλων ἀνδρῶν παρὰ τὰ συμπεράσματά των. Οἱ μεγαλοφυεῖς νόες παρατηροῦσι μετ' ἀκριβείας καὶ ἀσφαλείας· ὅταν δὲ μᾶς ἐκθέσωσι τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ ἐνὸς ζητήματος δυνάμει ἡμεῖς νὰ ποιήσωμεν τὸ συμπεράσμα. Διατί ὄχι αὐτοί; θὰ μὲ ἐρωτήσωσιν. Ἀπλῶς διότι δὲν ἔχω πολλὴν πεποιθήσιν περὶ τῆς ἀπολύτου ἀξίας ἐνὸς συμπεράσματος. Ἀπὸ τὰ αὐτὰ διδόμενα ἐγὼ σχηματίζω τοιαύτην κρίσιν καὶ ἄλλος ἄλλην· εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἦναι ἀμφότεραι ἐναντίαι καὶ ἀμφότεραι ὀρθαί κατ' ὅσον ἀφορᾷ ἕκαστον ἄτομον, διότι ὑπαγορεύονται ὑπὸ τῶν ἰδιατέρων μας περιστάσεων καὶ ιδιοσυγκρασιῶν ἢ συμμορφοῦνται πρὸς αὐτάς.

Δὲν ἐννοῶ μὲ αὐτὰ νὰ καταστήσω τοὺς συγγραφεῖς ἀναποφασίστους ὅλως διόλου. Τὸ τοιοῦτο θὰ ἦτο ὑπερβολή. Θέλω μόνον νὰ εἶπω ὅτι δὲν ἀγαπῶ τὴν ὑπερβολικὴν δογματικότητα.

Τὰ ἄνω ἔγραψα ὡς εἰσῆγησιν ὡραιωτάτων στίχων τοῦ Σακῆσπέρου περὶ ζωῆς, οὓς ἀνέγνωσα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ἐν οἷς ὁ συγγραφεὺς μᾶς λέγει πολλὰ χωρὶς ὀριστικῶς νὰ μᾶς ἐπιβάλλῃ τι.

Ἐν τῷ δράματι «Measure for Measure» ὁ Κλαύδιος, Βιενναῖος εὐπατρίδης, εἶναι καταδικασμένος εἰς θάνατον, ἱερομόναχος δέ τις (ὁ ὅποιος εἶναι αὐτὸς ὁ δούξ τῆς Βιέννης μετημφιεσμένος) ζητεῖ νὰ τὸν παρηγορήσῃ παριστῶν τὸ μάταιον τῆς ζωῆς:

«Δοῦξ (μετημφιεσμένος). Ἐλπίζεις ἔτι νὰ σοὶ ἀπονέμῃ χάριν ὁ Ἄγγελος;»

(Ὁ Ἄγγελος εἶναι ἄρχων εἰς ὃν ὁ δούξ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἐνεπιστεύθη τὴν ἐξουσίαν).

Κλαύδιος. Τὸ μόνον φάρμακον τῶν δυστυχῶν
«εἶν' ἡ ἐλπίς. Ἐλπίζω ὅθεν ἔτι
«νὰ ζήσω, κ' εἶμαι ἔτοιμος διὰ
«τὸν θάνατον.

Δοῦξ. «Τὸν θάνατον μελέτα
«μόνον· καὶ εἴτ' αὐτὸν ἢ τὴν ζωὴν
«λάβῃς, ἀμφότερα θὰ σοὶ φανῶσιν
«ἡδύτερα. Τὴν πλανερὰν ζωὴν
«ὅπως σοὶ λέγω προσαγόρευσον.
«Ἐάν σὲ χάσω θέλω χάσει τί,
«ὅπερ ζητοῦσι νὰ φυλάξωσιν
«ἄφρονες μόνον. Εἴς' ἀδύνατος

«πνοὴ (ἡ δούλη τῶν ἐλαφροτέρων
«μεταβολῶν τῆς ἀτμόσφαιρας) ἦτις
«τὴν κατοικίαν ἐν ἣ διαμένεις
«ὡς τύραννος ἀνηλεῶς μαστίζει.
«Εἶσαι ὁ γέλως τοῦ θανάτου, ὃν
«πᾶσαι σου αἱ προσπάθειαι κ' οἱ κόποι
«συντείνουν ν' ἀποφύγῃς, κ' ἐν τοσοῦτῳ
«πάντοτε τρέχεις πρὸς ἀπάντησιν του.
«Εὐγένειαν δὲν ἔχεις· ἀπασαί
«αἱ ἰδιότητές σου θεραπείας
«τυγχάνουσιν ἀπὸ ἀπόλυτον
«εὐτέλειαν. Ἀνδρείαν δὲν κατέχεις
«διότι ἐρπετοῦ ποταπωτάτου
«τρέμεις τὸ δηλητήριον. Ἡ μόνη
«ἀνάπαυσις σου ἦν ἀκαταπαύστως
«ζητεῖς καὶ προκαλεῖς εἶναι ὁ ὕπνος,
«καὶ ἐν τοσοῦτ' ὁ θάνατος σ' ἐμπνέει
«φόβον δεινὸν — ἐνῶ δὲν εἶναι ἄλλο
«ἢ τὸ αὐτό. Ἀτομικότητα
«δὲν ἔχεις· συντηρεῖς ἀπὸ μυρίας
«ὕλας ἅς ὁ κονιορτὸς γεννᾷ.
«Καὶ θετικὴ δὲν εἶσαι, ἀλλαγὰς
«λαμβάν' ἢ φυσιογνωμίᾳ σου
«μὲ τὴν σελήνην ἄλλοκότους. Πλοῦτον
«δὲν ἔχεις, πάλιν πένης εἶσαι,
«διότι ὅπως ὄνος οὐ ἢ ῥάχης
«κύνει ὑπὸ χρυσοῦ φορτίον μέγα
«φέρεις τοὺς δυσκινήτους θησαυροὺς σου
«μέχρι συντόμου διαστήματος
«καὶ σ' ἐλαφρῶναι ὁ θάνατος. Οὐδένα
«φίλον πιστὸν εὐρίσκεις ὡς αὐτὰ
«τὰ σπλάγχνα σου εἰσέτι ἄτινα
«πατέρα σ' ὀνομάζουσι, τὸ πλάσμα
«αὐτοῦ τοῦ σώματός σου, καταρῶνται
«τὸν ἀδρανῆ κατάρβουν, τὴν ἀργὴν
«σοδάγρην διὰ τὴν βραδύτητα
«μεθ' ἧς σὲ τελειώνουν. Οὔτε νέος,
«οὔτε πρεσβύτερος εἶσαι — χανωμένος
«ἀμφοτέρῳ· ὀνειρεύεσαι ὡς ἐν ὕπνῳ
«ἀπογευματινῷ. Διότ' ἡ φίλη
«νεότης σου παρέρχεται ταχέως
«κ' εἰς τὸ παραλυμένον γῆρας φθάνεις.
«Ἐάν δὲ τότε εἶσαι πλούσιος
«καὶ γέρων, οὔτε ζωτικότητα
«ἔχεις, οὔδ' αἰσθήματα, οὔδ' ἄν
«ῥώμην, οὔδ' ὡραιότητα δι' ἃν
«νὰ ἦν εὐχάριστος ὁ πλοῦτος σου.
«Λοιπὸν τί ἔχει αὐτὴ ἡ ζωὴ